

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z'njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw čel
F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščeženi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

9. njedžela po šwjatej Trojizy.

Romsk. 8, 12—17.

Šchtož w šańdženych njedželach žanu nowinu čital ani š nikim rěčal njeje wo tym, šchtož šo w dalokim šwěcze stawa, tón budže čzi prajicž: my štejmy w čzašu, kotryž je ša našch ratařski lud tón najrjeńšchi čzaš žyłeho lěta: žnjomy čzaš š domšhowanjom teho žita, kotrež je šmilny Bóh po šwojej šchědrosći tež w tutym lěcze naroscž dał se šornjattow, kotrež běchmy w našymje a w nalěcžu na nadžiju wušyli na wobdžěłanu rolu. Žnjomy čzaš, hacžrunje čzaš najwjětšcheje próžy a najhoržyšcheho potu, tola čzaš wutrobneje džakownosće napschecžiwu Bohu, kotryž čzi wjazy wobradži, hacž šy šebi hdy šašlužil, a š dobom čzaš wješełeje radošče, šo nětko tał žohnowany móžesh tu a tam šwoju winowatosć wotplacžicž. A najwjětšche budže twoje žnjome wješełe, hdyž Bóh tón Anješ čzi šlónčzne wjedro a dešcž w prawym čzašu šczele. D šo čzi nicžo njebž tole žnjome wješełe šfashlo!

Duby čzitarjo, pola tebe je šo žnjome wješełe drje jeno šmucžilo. Ale pohladaj do našcheho šušodneho kraja, do Awštriskeje a Wuherškeje, pohladaj do krajiny, hdyž ž južni Šserbja bydla, pohladaj na mjesh našcheho lubeho wótneho kraja w ranju, wječoru a połnožy: Tam tež šteja kłóski šrale na štwjelzach, tam tež bur šwoju kóšu šlepa, tam šo šylny škót pšchaha do rjebłoweho woša, tam bróžnje čzakažy, šo by šo do nich domšhowało lětušche pólne žohnowanje. Tak wšchaj bēšche to hacž dotal. Ale

lěša, pšched krótkimi dnjemi, je šo žnjome wješełe tam pšchemobrocžilo do čzorneje šrudoby: kłóski čzakažy, pšchēšrawjene, podarmo na pilneho žnjeharja, pod šchórnjemi mužškich, pod pódkowami koni, pod kolešami kanonow šo wone šteptaju a je šylšami hlada lud do pšchichoda: šchto budžemy jěšcž, šchto budžemy našymu wuššwacž? Tam bur šwoju kóšu wjazy njeklepa, jemu je nušnišcho, šo šwój tešak wóšči a š šělbu šo mēri; pšchetož šwoje mērne ratařske powołańje je wón pšchemēnil š kreiwroslecžom. Tam šo kón wjazy do pluha a do brónow njepšchaha, wón nětko jěšdneho nošy; tam wola wjazy njegratuja a křuwu a druhi škót bóršy wjazy w hróždžach njenamakašch; to wšcho šo hromadu šeczēri a šo šarēša ša tnych, kotřiz šo š wulkimi čzřjódami pod šchorhoje šestupaju. A bróžnje a domške a druge twarjenja, wot wobydlerjow wopušcžene, wot zušych wurubjene, wone budža bóršy wopor plomjenjow, kiž budža w tamnych krajinach njebjo čzētwjenicž. Čžehodla tajke pšchemēńjenje? Dofelž je tam, čžehož šo šańdžene lěto bojachmy, a pšched čžimž čžył miłosćiwny Bóh našch luby šerbški kraj a lud, kotryž tež šwojich šynow tam šczele, wójna wudyrila, křwawna, šwētna, wójna. Hacžrunje bēšche, š mjeńšchimi wuššacžemi w balkanškich krajach, ša šańdžene lěto šloty mēř š knješom w Europje a my šo lubemu Bohu ša njón njemóžachemy doscž džakowacž, dha bēšche tola hižom dawno politiske njebjo š čžornymi mróčželemi wobczēhujene, a wjazy hacž jedyn króčž bēšche tał daloko, šo ruša hižom ša tešakom pšchimašche, tola š najhóřšchemu hacž dotal

njepřichůdže. Sinať tón króč, a hač dotal nihtó njewě, hač ta wójna, přich brjohomaj řěli Dunaje wudyrjena, tež hižom na měsach našeho wótzného kraja sapočana, šwoje krawne žolny hač t nam nješče, hač šo tež pola naš wšitko tať nješapučzi kať tam. Što potom? Šdyž tež njebny prawje bylo, šo šebi pola naš wójnu a jejne hrošnosče žadamy, a hdyž či to samolwicž njemóža, kotřiz šjawnje a w potajnym t wójnje ščežuwaju, ja mēnju, dha by wójna, nam nanušwana, škóncžnje tež šwoje dobre ša naš mēč dyrbjala: tať někotry, kotremuž šo přche jara derje dže, by přches nusu a hubjenstwo wójny šašo t přchemyšlenju přchichoť; by šo šašo dopomnit na Boha, kiž šudži; by šebi jeho ša šwojeho lubeho Wótza pytať a jemu lube džěčzo byť. Š temu wšchať naš tež japoschtoť Pawoť napomina w horjeka našpomnjenym Božinu šlowje. Duž wam přchwoľam: Wošřjedž wójnskeje nusy š jeje hubjenstwami a hrošnosčemi budžče Bože džěčzi!" To řeka: 1. Njebudžče doľnizy temu čělu, 2. dajče šo wodžicž wot Božeho Ducha, 3. modlče šo š dowěru t Bohu, 4. wješelče šo přchichodného herbštwu.

Budžče Bože džěčzi, to řeka š přěnja: Njebudžče doľnizy temu čělu! Pawoť piša: „Šmy tehodla, lubi bratřja, doľnizy, niz čělu, šo bychmy po čěle žiwi byli; přchetož jeli šo wy po čěle žiwi budžče, dha budžče wumřecž.“ W našchim čašu namaťaš wjele ludži, čžišami šu doľnizy w pjeněžnym nastupanju, ale ja mēnju, jich wjazy hišče je, kotřiz šu doľnizy w čělnym nastupanju, abo kať šo to tu jadriwje mjenuje, doľnizy čělu. Šdyž tať hladaš na wulkich w kraleštwje pjenješ: kětko šo to hušto pola nich ša krótkě hodžiny přchečžini, šo hušto jedyn wječzor ša winowym blidom wjele štom hriwnow pláčzi; šo šo na někařku wjetu hušto wjele šlotyč šadža; šo šo hušto kupuje drašta, kiž hewať ničzo dobre na šebi nima, hač šo móže šo přchi wšchej škladnosčzi wulzy čžinicž, kětko štom hriwnow je pláčžila; šo šo ša hewať žadyn tať krótki lóšcht wulka hromada pjenješ bješ přchemyšlenja přječž mjeta; hdyž pať šo wot tyč šamych ludži ani čžerwjeny pjenješť njeda ša šutki t powšchitkownemu lěpšchemu čžlowštwu; hdyž šo runje š jich štrony tať žaloščzi na dawanja, kiž bychu tať přches mēru wulke byle; čžješč dha tyč potom hišče Bože džěčzi mjenowáč? Njějšu to škerje či najhóřšchi doľnizy čěla? Šdyž něčto žane lěpšche wješele njěšnje hač klesťanje ša šhribjetom lubeho bližšeho, hdyž wón wšcho móžne šlósčow jemu napowšcha, přchezo pať čže prošy: njepřaj wo tym niťomu! hdyž je wón přchi šwonťnej čžestnosčzi w potajnym tola najhóřšchi kurwať a rady na nješchwarne wězy powšlucha a šebi tešame powjedáč da; hdyž šo wón štajnje š něčžim hordži a wulzy čžini a nóš wyšoko šběha, a njech šo kóždy rošomny čžlowješ jemu šmēje; hdyž na nim ničzo druhe njěje hač lža a njewěrnosč a jemu š lohťoščzu dopoťašach, šo wón t jenemu tať, t druhemu hinať řěčzi; hdyž šo wón tať šam wo šwoju štromosč a wo šwoje čžestne mjeno přchinješ, njěje tón najhóřšchi doľnit čěla? Tola my štejmy we wójnskim čašu; wojať ma wěšče w kralowškej šlužbje šwoju krawnu přchikšuchnosč čžinicž: dyrbi njepřchězela šaťšelicž, šaťšěč, šarashč. Šdyž pať we wójnach něť tať hušto t pohanškim hrošnosčam přchindže, šo wojazy kradnu, hđžěžkuli něšto wučžuchaju; šo po waschju rubježnych šwěřjatom morja, hđžěžkuli maju škladnosč; šo njetrjebawšchi kóžuju a pala; šo šo na žyle njewinowatyč, na džěčoch a žonach a štaržach přchepřchimaju,

njějšu dha to potom či najhóřšchi doľnizy čěla? Žaľostny wošud jim hrošy: „Šeli šo wy po čěle žiwi budžče, dha budžče wumřecž.“ Žiwi tu hižom kať morwe šcherjenja wokoľo ľašyče; mošhy, žro a jadro přchetrjebane přches lóšchy čěla; myšle a štawy škažene přches čělně žadosče. Wy wěšče, šo běchu ša čžaš wulkeje franžowškeje revoluzije wšchu křchescžijansku nabožinu wotštronili a ša to šaľožili nabožinu rošoma, t. r. nabožinu čělnych lóšchtow, šo bychu čžim bóle po čěle žiwi byčž mogli; duž woni tež jenu žónřku, kiž dyrbjješče šnamjo přchibohowki rošoma byčž, přches drohi Bariša njěšč dachu a woľachu: šwobodnosč, šwobodnosč, šwobodnosč; mjenujzy w čělnym nastupanju. Tamna žónřka pať, na šmjertnym ložu ležo, škoržješče šwojemu ľekarjej: „Šwědomnje mje kuša dla mojih wjele hrěchow; jich dla hižom što króč šmjercž čžerpu, přjedy hač wumru.“ Woni wšchizy, kotřiz šu doľnizy čěla, njech tež niz wótřje a šjawnje, dha tola mjelčzo a přchi šebi řeknu: „Šwědomnje mje kuša dla mojih wjele hrěchow; jich dla hižom što króč šmjercž čžerpu, přjedy hač wumru.“ Kať Pawoť prať: „Šeli šo wy po čěle žiwi budžče, dha budžče wumřecž!“

Čžecželi byčž Bože džěčzi, dha dyrbicže šo dale wot Božeho, jako wascheho njebješeho Wótza Ducha wodžicž dacž, kať japoschtoť Pawoť dale wukľaduje: „Šeli šo pať přches Ducha čělně šutki moričže, budžče žiwi. Přchetož kotřchž Duch Boži wodži, či šu Bože džěčzi.“ Wot kajšeho Ducha šo ty wodžicž daš, to je bóřny widžecž na twojim žyľym šadžerženju. Š šo by tebe tola dobrý Duch Boži wodžil, kiž je najpředy Duch lubošče! By-li mjese wšchitkimi čžlowjekami, mjese wšchitkimi ludami na šemi tutón Duch lubošče řnježil, dha njebny tajke přchihotowanje wójny nusne bylo, kať jo ľeto wot ľeta namaťaš; dha njebny tajka wójna žyľeho šwěta móžna byla, kať šo něťko šapočžnje; dha by wšcha bojošč přched wójnu žyle njetrjebawšchi byla, kiž něťko tať něťotru dušchu šapřchimuje. Duch Boži, kiž čže čže wodžicž, je dale Duch prawdosče. By-li jeho řnježštwome wšchitkich wutrobach wobštaľo, jich žana šebi njemohla šwěricž, tať hrošny krawny njěškutť wumyšlicž a wumješč, kať je wón něťko š přchicžinu ranow a šmjercže njelicžomnych štronyč wojakow, tamne škóncžowanje awštríškeho kónřškeho prynža a jeho mandželškeje w Šerajemu. Duch Boži, kiž Bože džěčzi wodži, je škóncžnje tež Duch wěrnosče. Wšcho njěšbože tu na šemi, wot padu přěnjeju čžlowjekow šem, ma šwoje žóřlo w hrěšchnej njewěrnosčzi čžlowjekow. Šdyž je hižom něšto šrudne, šo njewěrný, njewěřjazny duch še šwojim hrošnym ščežuwanjom we jenej wošadže tež tym hłowu šawjerczi, kiž maju hewať štrony rošom, dha tónšamy njewěrný, njewěřjazny duch še šwojim hrošnym ščežuwanjom jedyn lud přchecžiwu druhemu do bitny ščele. Š šo by tola we wšchitkich ludach duch lubošče, prawdosče a wěrnosče wotučžil; šo bychu šo tola wšchizy čžlowjekojo wot tajšeho bóřšeho Ducha wodžicž dali, dha bychu po napominanju našcheho terta přches tuteho Ducha čělně šutki morili, t. r. woni njebnychu jeno š nimi hraťkali, ale bychu přchecžiwu nim, tym čělnym šutťkam, tu najšuwowišchu wójnu wjedli hačž na pošľednju kapku křwě; a wumřecželi přchi tutym přchecžiwjenju, wukřawwicželi šo přchi tutym bědženju, dha je wam date to křašne šlubjenje: „wy budžče žiwi.“ Šdyž na křawnyč bitwiščzu wojať padnje, šo wón nihdy wjazy t šwojim lubym domach njewřěči. Wle hačž šy we bědženju přchecžiwu čělnym šutťkam runje padnyľ,

ſy paſ ſo w tutym bėdženju wot Božeho Ducha wodźić daſ, dha budže Bóh ſ tebi rjez: ty bėſche mormy a ſy ſaſo wožiwiſ.

Duž modl ſo ſ tječemu ſ dowėru wo pomoz w tutym bėdženju: „Pſchetož wy njeſſe wotroczkoweſo ducha doſtali, ſo ſo ſaſo bojecz dyrbjeli; ale wy ſeže dźečazeho ducha doſtali, pſcheſ kotrehož wołamy: Abba, luby Wótče! Tónſamny duch ſwėdczi ſ naſchim duchom, ſo Bože dźečzi ſmy.“ Bože dźečzi potajſim w nėtcziſkich wójnſkich nuſach nimaju žaneho wotroczkoweſo ducha bojoſeže. Wſchitka bojoſež je jim wſata, wſchato woni ſo wjedža w Božim ſchlitu, ſ kotrehož mózneje ruſi jich nihtó wutorhnyež njebudže. Luby cžitarjo! je nėſchto ſpodžiwne, ſ fajſej wutrobu ludžo do ſtracha du. Echtož ſo Bohu njedowėri w žiwjenju a w ſmjerczi, tón drje, dolhož žaneho ſtracha njeje, jara wulzy cžini a ſo ſhrobkeho dźerzi; hdyž paſ ta wėz ſhutna bywa, dha ſo wón naſtrózi a cžėta, ſhiba ſo ſebi ſ dobrej wolu ſmjercz pyta, ſo by hórſchemu woſbudej wucžėnył. Sinat tón, kiž ſo we wójnje kaž w mėrje w Božim ſchlicze wė: tón ſo njeſtrachuje tych ſulkow, kiž ſ prawizy a ſ lėwizy a pſcheſ hłowu hwiſdaju; pſchetož wón ſ dźečazym duchom, ſ dowėru ſo modli: „Abba, luby Wótče!“ to rėta, wón ſebi w modlitwje ſwoju wutrobu položuje. Njechacze tež wy to taſ ſpytaež, wy, kotriž ſo hewaſ modlicze, a wy, kotriž ſo hewaſ modlenja hanibujecze? Njechacze wy cžinicž po próſtwje naſcheho ſhėžora: „nėtk dźicze ke mſchi a modlcze ſo ſa naſche wójſto?“ Wam je w tutych dnjach wutroba taſ nimo mėry cžėta, wy ſo tyſchicze dla nje-wėſteho pſchichoda: Njebudža tež w naſchim lubym ſerbfkim kraju wójnſke plomjenja ſapacž? Njebudže tež tu jedyn ſyn, jedyn nan, jedyn bratr, jedyn mandželſki, wotwołany ſ tamnemu njeſchėdnemu krwawnemu powołanju tſėlenja, rubanja a kałanja, ſ dalokeho bitwiſchėža ſo nihdy wjazy domoj wróćicž? Echto budže ſ tymi plodami, kiž na polu cžakaju na pilnych žnjėnarjom? Wy to njewėſeže, a tež ja to njewėm. Alle to jene ja wėm, kaſ Bože dźečzo do tuteho žalofneho pſchichoda hlada: ſ dowėru ſo modlo ſ ſwojemu njebjefkemu Wótzej: „Abba, luby Wótče!“ Hdyž pſchiindžecze do jeneje podjanskeje woſady, dha huſto tam, hdyž ſo 2 puczej ſchizujetaj, božamartra ſteji, ſchiz je ſchizowanym, a pod nim namaſaſch huſto hromadu kamjenjom, małych a wulkich. Echto te kamjenje tam dyrbja a ſchto je te tam woſnył, ja to njewėm. Alle mi je taſ, jaſo by kóždy wėriwy podjanski ſchėſcžan, tajtu božumartru wohladawſchi pſchiftupił a kamjeń ſtarofe wot ſwojeje wutroby wotwalil a jón Jeſuſej ſ nohomaj položil. Njechacze wy jaſo Bože dźečzi to runje taſ cžinicž, wy, kotrymž je nėtko wutroba taſ ſtarofczow-cžėta? O ſo byſchecze to cžinili, ſo byſchecze tež tu wėrili do njebjefkeho Wótza, kiž domachpyta a tola lubuje!

Dha budžecze ſkóncžnje tež pſchi tychle tola krótkich ſemſkich žalofczach ſo jaſo Bože dźečzi wjeſelicž teho pſchichodneho kraſneho herbſtwa w njebjefach; pſchetož: „Esmy my paſ dźečzi, dha ſmy my tež herbojo, herbojo Boži a ſobuherbojo Khryſtuſowi; je-li ſo ſ nim ſobu cžėpimy, ſo bychmy tež ſ nim ſobu pſchekraſnjeni byli.“ Wny ſmy potajſim herbojo; herbſtwa je kubło, kotrež hiſchecze nimaſch, kotrež paſ ſo cži junu žyle wėſeže doſtanje, a na kotrež ſo tehodla hižom dawno a jara wjeſeliſch. A tajſke herbſtwa je tež ta njebjefka kraſnoſež, kotruž njebjefki Wótčež junu tym da, kotriž tež w ſemſkich

žaloſežach jeha jaſo jeha lube dźečzi lubuja. Tola ty wėſch, luby cžitarjo, ſo ſo dny a dny ſtanje, ſo ſtarſchej dźeſežu to herbſtwa ſapowjedžitaj, hdyž wone ſo teho hódne nje wopokaſa a ſebi druhdže druge kubła pyta, po ſwojim ſdaczu rjeſſe hacž herbſtwa ſtarſcheju. A to ty njechal ſabycž: hdyž ty ſebi ſwėta kubła hromadžiſch, hdyž ſchazy ſemje hromadu ſchkrabaſch a nad nimi ſwojeju woczow wjeſele maſch, dha ty njejſy hódny teho njebjefkeho kraſneho herbſtwa a Bóh cži toſame njeda. Alle namopaſ nochył to druge ſabycž: dyrbjało-li tež pola naſ taſ daloko pſchińež, ſo ſo nam pſcheſ wójnſke nuſy naſche ſamoženje woſmje, ſhudemu jeha ſcherpatki, bohatemu jeha ſłoto; ſo ſo nam wſchitko woſmje, wſchėdny ſhlėb a draſta a bydło a pſcheczelſtwa a nan abo ſyn abo mandželſki abo bratr, dha tola junu wſchitko to ſaſo doſtanjemy ſ tym njebjefkim kraſnym herbſtwom. Pſchetož: „Esmy my paſ dźečzi, dha ſmy my tež herbojo, herbojo Boži a ſobuherbojo Khryſtuſowy.“ A jene ſo tu hiſchecze woſebje wuſbėhuje: „Jeli ſo ſ nim ſobu cžėpimy, ſo bychmy tež ſ nim ſobu pſchekraſnjeni byli.“ Ja mėnju, to je tón Kriſteſ tym ſwojim priedy pražil: wy dyrbicze pſcheſ wjele žalofeže a ſtyſknoſeže do Božeho kraſeſtwa ſaſtupicž. Kaſte žalofeže a ſtyſknoſeže to budža, to tu njeje prajene; to budža we wſchelatornych cžaſach pola wſchelatornych ludži wėſeže wſchelatore. Njedyrbjale wone pola naſ byež te wójnſke nuſy ſe wſchitkimi ſwojimi hubjenſtwami a hroſnoſežemi? Hdyž my tu na ſemi žaneje nuſy, ani wójnſkeje njebychmy mėli, ale pſchezo jenož ſo ſłoteho mėra wjeſelicž mohli, kaſ dha bychy cži druſy ſwjeczi w njebjefach junu na naſ hladali, hdyž my ſnamjo ſchizja ſobu njeſchijnjeſemny? Woni naſ njebychy ſnali a my bychmy kaž zuſbnizy mjeſ nimi byli. Nė, luby cžitarjo, w tutym cžaſu ſtrachotow, kiž ſo ſapocžnje, ſapiſch ſebi ſ ſwojemu troſchtej do wutroby: cžėpjenje a herbſtwa ſluſchatej hromadže; derje. Njebjjo je hódne tež najkiſaſcheje kroczele tu na ſemi. Samjeń.

Kř. w H-je.

Bože dźečatſtwa.

Romſk. 8, 14.

Chzeſch Bože dźečzo byež, mój ſchėſcžano,
Schčėp Khryſta wobraſ do ſo hluboło,
So cži, kaž jemu, hrėchi hroſnoſež ſu,
Cži luboſež, prawdoſež blyſcheczi we wóczku;
So ty kaž poſtrow Boži ſ njebjef ſy
Do ſwėta hidy, hrėcha ſtajeny.

Njech jeno Boži Duch taſ wodži cže,
So to ſo w ſłowach, ſkutkach połaže;
Budž w kóždy cžaſ kaž Ebóžnik ſmyſlenny,
Dha woprawdže ty Bože dźečzo ſy,
Kiž ſbóžnoſež ſłodži hižom na ſemi
A ſ Božej hnadu tež we wėcznoſeži!

K. A. Fiedleſ.

Stolėtne wobſtaeže naſcheho hłowneho ſakſkeho bibliſkeho towařſtwa.

(A dopomnjeczu na 10. auguſta 1914.)

Naſch žyly ſakſki lud w tychle dnjach džaſownje na to ſpomina, ſo mamy towařſtwa w kraju, kiž je bóle požohnowane hacž naj-wjazy druhih towařſtwom. To je towařſtwa ſ roſſchėrjenju, to

rěta k rospřeherjenju tunich abo darmo podatych šwjatych pišmw. Duž ma šo tež našch luby šerbški lud šobu džakowacž a tajke dopomnjecže šwjecžicž. 1914 je bibliške jubilejske lěto.

Kak je tole towarštwu nastalo?

W lěcže 1804 šo w jendželiskim hłownym měšcže towarštwu k rospřeherženju biblijom ja jendželiski (britiski) kraj šakoži. „Čemu niž ja žyly šwět? jednu tych šakozerjow prajesche. Duž bu tež ja druhe kraje — abo, kaž šo praji, ja wukraj šobu šakozene. A po něčim šu jeho póbli a agentojo Europu a druhe džěle semje, Afriku, Afriku wopřytowacž počzeli a šo tam šašydli. Nětko tamne wulžy požohnowane towarštwu Bože šłowo we wjazh hacž 400 rěczach čžiščzji a rospřeheržera a kóždolětnje na 260 millionow hriwnow ša to wudawa. Tež ja němste a šerbške biblije šobu. Tola šchtož najwjazy našchich šerbških biblijom a nowych testamentow nastupa, šu te w Draždžanach wot našcheho towarštwu nam podate.

Tole žohnowanje mamy pať šo tola britiskemu a wukrajnemu towarštwu šobu džakowacž. Šeho póbli — pschede wschēm wěšty šchottiski duchowny D. Pinkerton — šu k šakozenju wschelkich tajkich bibliškich towarštwow w Němstej nastork dali. To lěšche 1814 po napoleonskej wójnje. W běhu 4 njedzel šo wot wječžora k ranju w Elberfeldže, w Hannoverje, w Barlinje a Draždžanach wot D. Pinkertona tajke šesakozowachu. Kaž něhdy Pětr a drusy japoschtoji k Jerusalema pschischedšchi do druhich městow pschidžechu k Božej powjesčzu, tak prjedy naspomnjeny Boži, ja Božu čžesč a Boži šluff šahorjeny muž k Londona do Draždžan. Kelko žusyh běšche k hoščzom tu bylo w prjedawšchich měšazach wójn. Franzosjojo, Ruškojo běchu tam pschecžahowali a šobu brali, šchtož móžachu dostacž. Tónle muž pschinješe darj a polkadj — wopravdže 10000 hriwnow k Londona. Tola niž jeno to a niž jako to najprěšche, ale wutrobne žadanje, šo by šo tež w našchim kraju Bože šłowo tušicho a wjazh rospřeheržalo pschi duchownym njedostatku luda.

W domje ministra hrabje k Hohentala nad Kinsbórkom, kiž mějesche šwoje wobhydlenje w Draždžanach, to běšche, šo šo 10. augusta 1814 27 nahladni mužojo, pschede wschēm šastupjerjo ewangelskeje žyrkwje, na D. Pinkertonowe pohnuče šendžechu. Tónle žusy hóšč na to na nusu dla šwjateho pišma pokasowasche, pomoz wošebje ša nižšchi lud pschjesche a potom powjedasche, kajke žohnowanje je jendželiske bibliške towarštwu ša 10 lět jeho wobstacža pschinješko. Šeho šłowo kaž něhdy Pětrowe na přenich šwjatkach šluffowasche. Wschitžy běchu šapschijecžji jeneje myšle: tež ša našch kraj čžemj bibliške towarštwu. A wulke šradowanje to šbudži, jako D. Pinkerton prjedy naspomnjene 10 tyšaz hriwnow jako kmóťjazy dar towarštwu do kolebki pokóži. Teke pjenjesj mějachu ša přenje tunje rospřeherženje biblije škuzicž. Superintendent Titman šo w šhromadžišnje posběhny a rěčžesche, wošebje na to pokasuju, tak ma šo mjes mlodymi biblija šašo bóle čžesčicž. Šónž tamneje wažneje šhromadžišny běšche, šo šo hrabja k Hohentala ša přenjeho pschedšhdu noweho towarštwu wušwoli. Wjškožy stejazy knjes, kaž je to potom šo wospjetowalo, towarštwu wot špočatka wěštu nahladnošč žpožčji.

Kak je šo towarštwu rošwivalo — tež k špomozenju ša Šerbow.

W lěcže 1814 móžesche šo hižom 1800 biblijom a nowych testamentow darmo mjes lud rošdželicž. Kajka duchowna radošč je šo k tym do někotreho po Božim šłowje hłódnym a lacžnym domu a ducha pschinješka! Male poboczne bibliške towarštwu po

něčim nastachu kaž hačžki na šchtomje. Čžim dale, čžim wjazh šredkow a pomozj towarštwu dosta psches wotšafanja a žyrkwinske kollektj. Biblija bu tunja. We wjele wušlawach ša wocžehnjenje, šakhowanje, hojenje džecžji, mlodych čžlowjekow, žonow a mužow, kaž wobštarnych dosta darmo šwoje měšto. Do wóšta a jastwa, do wukraja, kaž do rukow šchulškich džecžji pola naš bjes šaplačenja pschidžje. A my wschitžy ju pod pláčžišnu dostawamy. Kak? njewotewawa šo němski nowy testament hižom ša 10 a 20 pj., psalmy ša 5 pj. a žyly šwjate pišmo ša 1 hr., němste ša šchulške potrebnosče ša 1 hr. 25 pj. W lěcže 1913 je bibliške towarštwu wscho do šhromady wokoło 60000 šwjatych pišmw abo jeho dželow rospřeheržeralo, to je 150 na kóždy džej. — Tež našche šerbške nowe testamenty k psalmami móžesč ša 25 pj. šwjasane mječ, kaž žyly biblije mjěšsche ša 1 hr. 50 pj., wjetšche k wobrašami (ša dom) pať ša 3 hr. 50 pj. Wšerowanke biblije k wošebitym wuhotowanjom a pschidawkom móžesč na šarje šlasacž, něšchto malo dróžšche hacž tamne hacž do tych krašnych je šlotym rěšom.

Draždžanske — abo šakke hłowne bibliške towarštwu tež nam Šerbam škuzji.

Kaž móžesč to w prjedyrěčji šwjateho pišma čžitacž, tamny D. Pinkerton tež potrebnosčam šerbškeho luda šwoju wutrobu wotewri. Šako w Šernhucže jeho šerbšy duchowni naležnje prošchachu, wón ša čžišččenje a wjasanje 3000 šerbških biblijom 7800 hriwnow poda. Něšchto lět posdžišcho, 1820, šo přeni wudawš našchich biblijom w macžernej rěčji wot šakkeho towarštwu došoncžji.

Našchim šerbškim čžitarjam je šuano wažne šhonicž, šo 100 lět po tym, jako duchowny Bošak (1520) počža šerbšy ewangelsy předomacž, šo pschekozenje biblije do šerbškeje rěčže je 7 pokutnymi psalmami šapocža. Šašo što lět posdžišcho (1728) šo tutón pschekozč wobšamny, a šašo jedny lěštotyť po tym šo naklad a čžiščč šerbških biblijom a jejnych dželow wot šakkeho bibliškeho towarštwu pschedewša. Prjedy běšche šo biblija, wot šerbških duchownych pschekozena a wobštarana, w Budyščinje šti rash čžišččžala. Šosdžišcho je to šastalo. 1823 bu šwjate pišmo w našchej macžernej rěčji 2. krocž a psched někotrymi lětami 8. krocž w Draždžanach šhotowane. Pschezo šašo šo wot duchownych pschehlada a šporjedža, tež pschispori (kaž němste) je šapišom wotdželenjom k čžitanju ša kóždy džej kaž k pschehladam textow ša předomanja na wsch 4 lětniki (perilopow). Prjedyrěčž našcheho njepomniteho njeho D. Šmischa k šerbškej bibliji šo k tym rjanym šłowom škonežji, kiž móže nětko nam potomnikam dženkš a ša pschichodne što lět k šbudženju byčž: „Šbóžne šwjate pišmo, ty šy k nam wot Boha pschisčlo, wodž naš k Bohu!“

Kaž běšche Lutherowe wučžiččenje a wobnowjenje Boži šluff, tak mamy tež rospřeherženje Božeho šłowa ša Božu wěž wobhladowacž. Biblija šu drje kniži a towarštwu tele kniži rospřeheržera, po tajkim ničžo dale njecžini, hacž najprjedy morwu wěž, knihu, dale dawacž. Wono tež tale kniha we wjele wušlawach a domach bjes wužitka leži, šaproschena, njewobšedžbowana. Ale kaž my bjes žyrkwje, šchule byčž njemohli, dofelž nam k nej woda ducha a žiwjenja pschikhadža, tak tež niž bjes tajkeho wušlawy ša biblije. Š nim woda dušche k nam běži. A w našchim čžafu, hdžej šo šba, kaž bychu šwětne papjery a nowiny wscho powodžicž čžyly, hdžej šo tež wschelle kniži, husto šchłódnje, k mozu psches kolporterow a agentow do luda njeku, je šylne rospřeherženje biblijom nusna wěž. Ša naš Šerbow, ša wschch derjeměnjazyh je to naleženje wutroby, šo by šo šerbške Bože pišmo w šchuli, w žyrkwji a w domje šdžeržalo, haj pschisporjalo. Š temu pomhaj kóždy šwěru šobu!

M.